

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 28^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ κ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Με μεγάλη χαρά κηρύσσω την έναρξη τῆς ἑκτακτῆς συνεδρίας τῆς ᾿Ακαδημίας γιὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ τοῦ νέου ᾿Ακαδημαϊκοῦ κυρίου Χρῦσανθοῦ Χρήστου.

Ἡ ᾿Ακαδημία ᾿Αθηνῶν δὲν εἶχε ἔδρα ἱστορίας τῆς νέας τέχνης. Ἡ Τάξη Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν ἔλαβε τὴν πρωτοβουλία νὰ πληρώσει αὐτὸ τὸ κενὸ καὶ ἡ ᾿Ολομέλεια ἀποδέχθηκε τὴν πρότασή της. Ἐπειτα ἀπὸ τὶς νόμιμες διαδικασίες ἡ ᾿Ακαδημία ἐπέλεξε στὴ νέα ἔδρα τὸν κύριο Χρῦσανθο Χρήστου κατὰ τὴ συνεδρία τῆς 9ης Μαΐου 1991.

᾿Ο νέος ᾿Ακαδημαϊκὸς καλεῖται λοιπὸν νὰ ἐγκαινιάσει μιὰ νέα ἔδρα στὴν ᾿Ακαδημία μας. Προηγουμένως ἐγκαινίασε τὴν ἔδρα τοῦ ἴδιου περιεχομένου στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τὸ 1965, καὶ στὸ Πανεπιστήμιο ᾿Αθηνῶν, τὸ 1979.

Στὶς δύο προηγούμενες θητείες του ὁ κύριος Χρῦσανθος Χρήστου ἄρχισε ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ ἄφησε πίσω του μέγα ὄλικοτεχνικὸ ἔργο. Ἐπὶ μιὰ εἰκοσιπενταετία δίδαξε συστηματικὰ τὴν ἱστορία τῆς δυτικῆς τέχνης ἀπὸ τὸν μεσαίωνα ὡς τὶς ἡμέρες μας καὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς τέχνης κατὰ τὸν προηγούμενο καὶ τὸν παρόντα αἰῶνα. Μὲ τὸ ἀφθονο συγγραφικὸ ἔργο ἄλλοτε ἀνοίξε δρόμους ἔρευνας, ἄλλοτε πρόσφερε μεγάλες συνθέσεις ποὺ ἔλειπαν στὴν Ἑλλάδα. Ἀκαταπύνητος, ἐξοικεῖωσε μὲ τὴν μεγάλη τέχνη ἀκροατῆρια μὴ πανεπιστημιακὰ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

᾿Αγαπητὲ συνάδελφε καὶ φίλε,

Ἐκ μέρους τοῦ σώματος σᾶς ἀπευθύνω καὶ ἐπίσημως τὶς καλύτερες εὐχὰς ὅλων

μας μαζί με τὴ βεβαιότητά μας ὅτι θὰ συνεχίσετε τὴ μακροχρόνια παραγωγικὴ δράση καὶ στοὺς κόλπους αὐτοῦ τοῦ ιδρύματος.

Σᾶς περιβάλλω μετὰ τὸ μεγάλο διάσημο τῆς Ἀκαδημίας.

Κατ' ἐντολὴ τῆς Συγκλήτου ὁ συνάδελφος κύριος Μανόλης Χατζηδάκης θὰ προσφωνήσῃ τὸν κύριο Χρῦσανθο Χρήστου.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΟΥ Κ. ΜΑΝΟΛΗ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

Ἀγαπητὲ συνάδελφε, κύριε Χρῦσανθε Χρήστου,

Μὲ ἐξουσιοδότηση τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, σᾶς ἀπευθύνω ἐξ ὀνόματος τῶν συναδέλφων σας τὸν καθιερωμένο χαιρετισμό, κατὰ τὴν σημερινὴ ἐπίσημη ὑποδοχὴ σας στοὺς κόλπους τοῦ Ἀνώτατου πνευματικοῦ ιδρύματος τῆς χώρας.

Ἀποδέχθηκα τὴν ἐντολὴ καὶ τὴν ἐκτελῶ μετὰ ἰδιαίτερη χαρὰ ὡς παλαιὸς ἐν Ἀρχαιολογικῇ Ὑπηρεσίᾳ συνάδελφος, ὡς ὁμότεχνος καὶ ὡς φίλος.

Γεννηθήκατε στὶς Θεσπιές Θηβῶν τὸ 1922 σὲ ἀγροτικὴ οἰκογένεια καὶ στὸν τόπο αὐτὸ τελειώσατε τὸ Δημοτικὸ καὶ τὸ Ἑμιγυμνάσιο. Συνεχίσατε τὶς σπουδὲς στὸ Γυμνάσιο Θηβῶν καὶ ἔπειτα στὴν Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν, ὅπου φοιτήσατε στὰ δύσκολα χρόνια 1943-1948. Μετὰ τὸ πτυχίον στρατευθήκατε ἐπὶ τρία χρόνια (1948-1951), καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποστράτευση διοριστήκατε κατόπιν διαγωνισμοῦ στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ὡς ἐπιμελητὴς ἀρχαιοτήτων.

Ὑπηρετήσατε στὴν περιοχὴ Θηβῶν-Εὐβοίας ἐπὶ πέντε χρόνια καὶ κατόπιν στὴν περιοχὴ Σπάρτης - Λακωνίας ἐπὶ δέκα χρόνια. Στὰ δεκαπέντε αὐτὰ χρόνια διακριθήκατε γιὰ τὸ φιλέρενο πνεῦμα καὶ τὸν σωστὸ προβληματισμὸ γιὰ τὰ μᾶλλον παραμελημένα θέματα τῆς τέχνης τῆς Σπάρτης.

Τὸ 1957, μιὰ ὑποτροφία τῆς Γερμανικῆς κυβέρνησης σᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ φοιτήσετε στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βόννης, ὅπου κατορθώσατε στὰ δύο χρόνια τῆς ἐκεῖ παραμονῆς σας (1957-1959) μετὰ λαμπροὺς διδασκάλους, νὰ ἀποκτήσετε τὸ διδακτορικὸ δίπλωμα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Γερμανικοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ ἀσυνήθιστος βραχὺς αὐτὸς χρόνος μαρτυρεῖ ὅτι εἴσασταν «σὰν ἔτοιμος ἀπὸ καιρὸ» νὰ προβῆτε στὴν συνθετικὴ αὐτὴ ἐργασία. Τὸ θέμα —Πότνια Θηρῶν— σᾶς τὸ εἶχε δώσει ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς ἀρχαιολόγος Langlotz. Ἄλλες μεγάλες καὶ μικρὲς ἐργασίαι τῆς ἐποχῆς μαρτυροῦν ὅτι εἶχατε βαθιὰ γνώση τῶν σχετικῶν προβλημάτων, καὶ ἡ πρωτοτυπία τῶν ἀποφεῶν σας ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὴν γενικὴ ἀποδοχὴ τους.

Στὸ διάστημα τῆς παραμονῆς σας στὴν Γερμανία, σᾶς περίσσευε ἡ περιέργεια νὰ παρακολουθήσετε καὶ μαθήματα διαπρεπῶν καθηγητῶν τῆς νεότερης τέχνης, ὅπως

ὁ Van Eipem, καὶ δὲν ἐπαύσατε νὰ ἔρχεσθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν σύγχρονη τέχνη, μὲ τις συχνὰς ἐπισκέψεις σὲ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Αὐτὲς οἱ ἐνασχολήσεις σᾶς ἐπέτρεψαν νὰ ἐπιδιώξετε ἀργότερα τὴν πανεπιστημιακὴ ἔδρα τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Θεσσαλονίκης (1965) —τὴν πρώτη ἔδρα Ἱστορίας τῆς Τέχνης ποὺ ἰδρύθηκε σὲ Πανεπιστήμιο τῆς Ἑλλάδας. Ἐκεῖ ἡ παρουσία σας ὑπῆρξε ἐξαιρετικὰ γόνιμη: στὸ διάστημα 13 ἐτῶν, δημοσιεύσατε περισσότερους ἀπὸ δέκα τόμους γιὰ τὴν νεότερη τέχνη, ἀπὸ τὸν 15ο ἕως τὸν 20ὸ αἰῶνα. Ὅταν μετακληθῆκατε στὴν νεοϊδρυμένη ἔδρα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸ 1978, ὁ συγγραφικὸς ρυθμὸς θὰ ἐνταθεῖ καὶ θὰ διατηρηθεῖ ὡς τώρα ἀδιάπτωτος. Ἔτσι ἔχετε δημοσιεύσει ὀλόκληρη σειρὰ συνθετικῶν ἐργασιῶν, ὅπου διακρίνεται ἡ ἀσυνήθιστη ἱκανότητα ἀφομοίωσης προβλημάτων καὶ οὐσιαστικῶν συλλήψεων τοῦ χαρακτήρα τῆς Τέχνης διαφόρων ἐποχῶν, καθὼς καὶ τοῦ ἔργου διαπρεπῶν καλλιτεχνῶν, παλαιότερων, νεότερων ἀλλὰ καὶ σύγχρονων.

Ἀπὸ τὴν πλούσια αὐτὴ παραγωγὴ σας μπορεῖ κανεὶς νὰ ξεχωρίσει δυὸ κατηγορίες — χωρὶς νὰ ὑποτιμᾷ τις ἄλλες. Ἡ μιὰ εἶναι αὐτὴ ποὺ ἔχει θεωρητικότερο χαρακτήρα καὶ πλουτίζει τὴν πτωχὴ ἑλληνικὴ σχετικὴ βιβλιογραφία. Πρόκειται γιὰ ἐργασίες ποὺ εἰσάγουν στὸν προβληματισμὸ γενικότερα τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης καὶ εἰδικότερα στὴν γνωριμία τῆς πάντοτε προβληματικῆς καὶ προβληματίζουσας σύγχρονης τέχνης, μὲ τὰ χίλια πρόσωπα καὶ τις ἀτέρμονες μεταλλαγές της.

Ἀποτελοῦν τὰ ἔργα σας αὐτὰ βοηθήματα πολύτιμα γιὰ κάθε ἐνδιαφερόμενο καὶ αὐτοὶ εἶναι πολλοί, καὶ γίνονται διαρκῶς περισσότεροι.

Ἡ δεύτερη κατηγορία βιβλίων καὶ μελετῶν, ἴσως σπουδαιότερη ἀπὸ τὴν πρώτη, εἶναι ἡ ἀφιερωμένη στὴν νεοελληνικὴ τέχνη — νεότερη καὶ σύγχρονη. Ἡ μεθοδικὴ κατάταξη, ἡ συστηματικὴ μελέτη, ἡ διάκριση καλλιτεχνικῶν ρευμάτων, ἀκόμη ἡ ἱεράρχηση τῶν ἀξιῶν ἔχουν γίνεῖ μὲ εὐθύνη δική σας ποὺ ἀποκτᾷ χαρακτήρα πρωτοποριακό!

Ἀγαπητὲ κύριε Συνάδελφε,

Ὅπως ὑπῆρξατε ὁ πρῶτος καθηγητὴς Ἱστορίας τῆς Τέχνης στὰ πανεπιστήμια, ἔτσι καὶ ἐδῶ, εἴσθε ὁ πρῶτος ποὺ καταλαμβάνει ἐπάξια ἔδρα Ἱστορίας νεότερης καὶ σύγχρονης τέχνης. Οἱ εὐθύνες σας εἶναι γι' αὐτὸ μεγάλες, γιατί δημιουργεῖτε γιὰ τὸ μέλλον ἕνα σημεῖο ἀναφορᾶς καὶ ἕνα μέτρο συγκρίσεως. Γι' αὐτὸ σᾶς καλωσορίζομε στοὺς κόλπους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μὲ τὴν εὐχὴ νὰ ἐνισχύσετε καὶ ἀπὸ τὴν θέση αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη ποὺ ὑπηρετήσατε ἕως τώρα μὲ τόση τόλμη καὶ ἀρετή.